

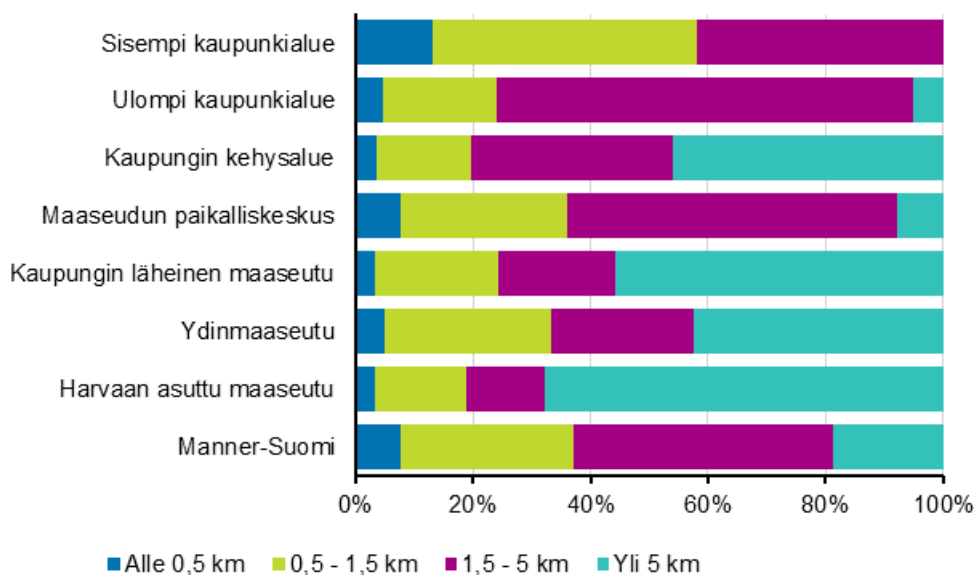
Kotitalouksien kulutus 2016

Etäisyys palveluihin

Puolella kotitalouksista terveysasema on alle kahden kilometrin päässä

Puolella Manner-Suomen kotitalouksista terveysasema on alle kahden kilometrin etäisyydellä asunnosta katuja ja teitä pitkin mitattuna. Keskimäärin matkaa kotoa terveysasemalle on 3,8 kilometriä. Lähin apteekki on puolella kotitalouksista enintään puolentoista kilometrin päässä. Keskimäärin apteekkiin on matkaa 3,4 kilometriä. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen kulutustutkimuksen aineistoon vuodelta 2016.

Matka kotoa terveysasemalle asuinalueen kaupunki–maaseutu-luokituksen mukaan vuonna 2016, Manner-Suomi (prosenttia kotitalouksista)

Lisätietoa kaupunki–maaseutu-luokituksesta on [katsauksessa](#).

Terveyspalvelut ovat kaupunkialueilla selvästi lähempänä kuin maaseudulla. Terveysasema ja apteekki ovat kaupunkialueilla keskimäärin noin kahden kilometrin päässä. Maaseudulla terveyskeskukseen ja

apteekkiin on matkaa keskimäärin noin seitsemän kilometriä. Terveysasemista tarkastelussa ovat mukana Manner-Suomen julkiset terveysasemat.

Ruokakauppa on lähellä

Lähin ruokakauppa on keskimäärin kahden kilometrin päässä kodista. Matka oli sama vuonna 2012. Kolmasosalla kotitalouksista kauppaan on matkaa vain alle puoli kilometriä. Lähes kolmella neljänneksellä kotitalouksista ruokakauppa on korkeintaan 1,5 kilometrin etäisyydellä asunnosta. Lähikaupaksi tässä on luokiteltu kotitaloutta lähimpänä sijaitseva valintamyymälä, supermarket tai tavaratalo.

Lähimpään Alkon myymälään on matkaa keskimäärin yli viisi kilometriä. Puolella kotitalouksista Alko on korkeintaan 2,2 kilometrin etäisyydellä.

Kulttuuripalveluista kirjastoon on matkaa kotitalouden asunnosta keskimäärin 3,2 kilometriä. Puolella kotitalouksista kirjasto on korkeintaan 1,6 kilometrin etäisyydellä. Kaupunkialueilla valtaosa kotitalouksista (67 prosenttia) asuu alle kahden kilometrin päässä kirjastosta. Maaseudulla vastaava osuus on alle puolet kotitalouksista (45 prosenttia). Kirjastoautojen pysäkkejä ei ole huomioitu tarkastelussa.

Lähin posti on keskimäärin vajaan kolmen kilometrin päässä kotoa. Mediaanista ilmenee, että puolella kotitalouksista matkaa postiin on korkeintaan 1,5 kilometriä. Nämä luvut koskevat Manner-Suomea.

Päiväkoti on lähempänä kuin peruskoulu

Lähimpään päiväkotiin on matkaa keskimäärin 2,3 kilometriä niillä kotitalouksilla, joissa on alle kouluikäisiä lapsia. Puolet alle kouluikäisten lasten kotitalouksista asuu alle 750 metrin päässä päiväkodista. Tarkastelussa ovat mukana sekä julkiset että yksityiset päiväkodit.

Peruskoulun ala-asteelle on matkaa keskimäärin 4,1 kilometriä niillä kotitalouksilla, joissa on 7–12-vuotiaita lapsia. Yläasteelle matkaa on jo enemmän, keskimäärin 5,2 kilometriä, kun tarkastellaan yläasteikäisten (13–16-vuotiaiden) lasten kotitalouksia.

Kaikkia kotitalouksia koskevat etäisyydet on esitetty liitetaulukoissa.

Kaupunkien ja maaseudun keskuksissa palvelut ovat lähellä

Sisemmällä kaupunkialueella palvelut ovat lähellä. Lähikauppa ja apteekki ovat kävelyetäisyydellä alle kilometrin päässä. Kirjastoon, terveysasemalle ja postiin on matkaa keskimäärin hieman yli kilometri. Ulommalla kaupunkialueella palvelut ovat jonkin verran kauempana. Kaupungin kehysalueella etäisyydet palveluihin ovat jo useita kilometrejä.

Matka kotoa keskeisiin lähipalveluihin kaupunki-maaseutu -luokituksen mukaan vuonna 2016, kilometriä

Alue	Palvelu									
	Terveysasema 1)		Apteekki		Lähikauppa		Kirjasto		Posti 1)	
	Keskiarvo	Mediaani	Keskiarvo	Mediaani	Keskiarvo	Mediaani	Keskiarvo	Mediaani	Keskiarvo	Mediaani
Koko maa	3,8	1,9	3,4	1,5	2,0	0,8	3,2	1,6	2,9	1,5
Kaupunkialueet yhteensä	2,3	1,8	1,8	1,3	1,0	0,6	1,9	1,4	1,9	1,4
Sisempi kaupunkialue	1,4	1,2	0,9	0,8	0,5	0,4	1,2	1,0	1,2	1,1
Ulompi kaupunkialue	2,6	2,4	1,9	1,8	0,9	0,8	2,1	2,0	2,0	1,8
Kaupungin kehysalue	5,0	4,4	4,7	3,8	2,8	2,0	4,2	3,2	3,8	2,9
Maaseutualueet yhteensä	7,2	3,4	7,0	2,8	4,5	1,8	6,1	2,5	5,4	2,4
Maaseudun paikalliskeskus	2,4	1,9	2,0	1,5	1,2	0,9	2,0	1,6	1,9	1,6
Kaupungin läheinen maaseutu	8,4	6,2	8,1	6,4	5,3	3,4	7,0	4,8	6,6	4,7
Ydinmaaseutu	6,1	3,0	6,2	2,9	4,0	1,8	4,9	2,0	4,2	2,0
Harvaan asuttu maaseutu	14,3	14,2	13,6	12,5	8,8	7,3	13,0	11,5	10,9	9,3

1) Manner-Suomi.

Myös maaseudun paikalliskeskuksissa monet peruspalvelut ovat lähellä, keskimäärin 1–2 kilometrin etäisyydellä. Maaseudun paikalliskeskuksia ovat suurempien kaupunkialueiden ulkopuolella sijaitsevat taajamakeskukset, pikkukaupungit ja isot kirkonkylät.

Palvelut ovat paikalliskeskuksia kauempana kaupungin läheisellä maaseudulla ja ydinmaaseudulla. Ydinmaaseutu on suhteellisen tiiviisti asuttua maaseutua.

Harvaan asutulla maaseudulla etäisyydet palveluihin ovat jo huomattavia. Lähikauppa on keskimäärin alle 10 kilometrin päässä, mutta apteekkiin, terveysasemalle, kirjastoon ja postiin on matkaa yli 10 kilometriä.

Liitetaulukoissa on esitetty kotitalouksien etäisyydet seuraaviin palveluihin: terveysasema, kirjasto, päiväkotit, peruskoulun ala- ja yläaste, lukio, posti, kirjelaatikko, Otto-automaatti, elintarvikekioski, ruokaravintola, valintamyymälä, supermarket, tavaratalo, lähikauppa, apteekki ja Alkon myymälä.

Kotitalouksien ja palveluiden väliset etäisyydet maantietä pitkin on laskettu kulutustutkimuksen 2016 otokselle paikkatietojen (koordinaattien) avulla. Kulutustutkimusta varten haastateltiin 3 673 kotitaloutta vuoden 2016 aikana.

Sisällys

1. Aineiston muodostaminen	5
1.1 Etäisyydet.....	5
1.2 Kaupunki–maaseutu-luokitus.....	5
Liitteet	
Liitetaulukot.....	7
Laatuseloste: kotitalouksien kulutus 2016.....	10

1. Aineiston muodostaminen

1.1 Etäisyydet

Kulutustutkimusta varten haastateltiin 3 673 kotitaloutta vuoden 2016 aikana. Kotitalouksien ja palveluiden väliset etäisyydet maantietä pitkin laskettiin kulutustutkimuksen 2016 otokselle paikkatietojen (koordinaattien) avulla.

Etäisyydet on laskettu seuraaville palveluille: terveysasema, kirjasto, päiväkotiki, peruskoulun ala- ja yläaste, lukio, posti, kirjelaatikko, Otto-automaatti, elintarvikekioski, ruokaravintola, valintamyymälä, supermarket, tavaratalo, lähikauppa, apteekki ja Alkon myymälä.

Lähikaupaksi on luokiteltu kotitaloutta lähimpänä sijaitseva valintamyymälä, supermarket tai tavaratalo.

Kirjastoja, terveysasemia, postipalveluja ja Otto-automaatteja koskevat sijaintitiedot on saatu suoraan ao. yhteisöiltä tai yrityksiltä. Muut palvelupisteet on poimittu Tilastokeskuksen yritysrekisteristä.

Päiväkodit voivat olla joko julkisia tai yksityisiä.

Posti sisältää postin toimipisteiden lisäksi asiamiestoimipisteet, noutopisteet ja pakettiautomaatit. Tiedot koskevat vain Manner-Suomea.

Pääosalle palveluista on vertailutiedot vuoden 2012 kulutustutkimuksen aineistosta. Apteekkeja ja Alkon myymälöitä koskevat tiedot ovat nyt mukana ensimmäistä kertaa.

Kirjastot ja terveysasemat on poimittu vuonna 2016 eri lähteistä kuin vuonna 2012. Kirjastoja koskevat tiedot on saatu Suomen kirjastoseurasta ja terveysasemia koskevat tiedot Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta. Vuonna 2012 molempien palveluiden tiedot oli poimittu Tilastokeskuksen yritysrekisteristä. Näiden palveluiden kohdalla osa eroista etäisyyksissä voi siten johtua menetelmäeroista.

Terveysasemista aineistossa mukana ovat vuonna 2016 Manner-Suomen julkiset terveysasemat. Toisin kuin vuonna 2012 Ahvenanmaa ei siten ole terveysasemia koskevissa tarkasteluissa mukana.

1.2 Kaupunki–maaseutu-luokitus

Taustamuuttujana käytetty kaupunki–maaseutu-luokitus on muodostettu paikkatietomenetelmin käyttäen tarkkoja sijaintitietoihin perustuvia koko maan kattavia aineistoja.

Luokitus on kuntarajoista riippumaton. Se kuvaa vuoden 2010 tilannetta, eikä sitä ole päivitetty myöhemmin, mutta tekijöidensä arvion mukaan sitä voi käyttää vuoden 2016 alue-erojen tarkastelussa. Luokituksen on laatinut Suomen ympäristökeskus yhdessä Oulun yliopiston maantieteen laitoksen kanssa.

Tarkastelun pohjana on paikkatietoaineisto, jossa maa on jaettu 250 x 250 metrin ruudukkoon, ja jokainen ruutu on luokiteltu johonkin seitsemästä kaupunki- ja maaseutualueluokasta.

Kaupunkialueet

Kaupunkiseutujen keskustaajamia ovat yli 15 000 asukkaan taajamat. Näihin rajataan ydinkaupunkialue, joka jakautuu ulompaan ja sisempään kaupunkialueeseen. Ydinkaupunkialueen ympärille rajataan kaupungin kehysalue.

1. Sisempi kaupunkialue

Kaupunkien tiivis yhtenäinen tehokkaasti rakennettu alue.

2. Ulompi kaupunkialue

Sisemmän kaupunkialueen reunasta yhtenäisesti jatkuvan taajamarakenteen reunalle ulottuva kaupunkimaisen tehokkuuden alue.

3. Kaupungin kehysalue

Kaupunkiin välittömästi kytkeytyvä osa kaupungin ja maaseudun välivyöhykkeestä.

Maaseutualueet

Maaseutualueet rajataan kaupunkien kehysalueiden ulkopuolelle. Kaupungin ja maaseudun raja ei kuitenkaan ole yksiselitteinen, joten luokitus huomioi joustavasti näiden välivyöhykkeen, jota voidaan tarkastella omana kokonaisuutena esimerkiksi yhdistämällä kaupunkien kehysalue ja kaupunkien läheinen maaseutu.

4. Maaseudun paikalliskeskukset

Suurempien kaupunkialueiden ulkopuolella sijaitsevat taajamakeskukset, pikkukaupungit ja isot kirkonkylät.

5. Kaupungin läheinen maaseutu

Maaseutumainen alue, joka on toiminnallisesti ja fyysisesti lähellä kaupunkialueita.

6. Ydinmaaseutu

Intensiivistä maankäyttöä ja/tai paikallistasolla elinkeinorakenteeltaan monipuolista suhteellisen tiiviisti asuttua maaseutua.

7. Harvaan asuttu maaseutu

Harvaan asuttua aluetta, jossa toiminnoiltaan monipuolisia keskittymiä ei ole tai ne ovat pieniä ja sijaitsevat etäällä toisistaan. Alueen maa-alueesta suurin osa on metsää.

Lisätietoa kaupunki–maaseutu-luokituksista: <http://www.ymparisto.fi/kaupunkimaaseutuluokitus>.

Palvelujen etäisyyksiä koskeva maksullinen aineisto on saatavissa tutkimuskäyttöön Tilastokeskuksesta.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Palveluiden etäisyys kotitalouden asunnosta vuosina 2012 ja 2016, kilometriä

Palvelu	Keskiarvo		Mediaani	
	2012	2016	2012	2016
Terveysasema 1) 2)	6,7	3,8	2,3	1,9
Kirjasto 1)	5,6	3,2	2,1	1,6
Päiväkoti	2,5	2,2	0,6	0,6
Peruskoulun ala-aste	2,2	3,3	1,0	0,9
Peruskoulun yläaste	4,2	4,4	1,5	1,7
Lukio	6,9	5,5	2,3	2,4
Posti 2)	..	2,9	..	1,5
Kirjelaatikko	1,8	2,0	0,5	0,5
Otto-automaatti	2,9	3,1	1,0	1,2
Elintarvikekioski	4,6	5,1	1,3	1,5
Ruokaravintola	3,2	3,2	0,9	0,9
Valintamyymälä	2,5	2,7	0,9	0,9
Supermarket	4,2	4,2	1,4	1,4
Tavaratalo	11,0	12,4	2,9	4,2
Lähikauppa	2,0	2,0	0,7	0,8
Alko	..	5,6	..	2,2
Apteekki	..	3,4	..	1,5

1) Terveysasemat ja kirjastot on poimittu vuonna 2016 eri lähteistä kuin vuonna 2012, ks. katsaus. 2) Vuonna 2016 Manner-Suomi. Taulukoissa käytetyt symbolit: .. = Tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen.

Liitetaulukko 2. Palveluiden keskimääräinen etäisyys kotitalouden asunnosta kaupunkialueilla vuosina 2012 ja 2016, kilometriä

Palvelu	Alue					
	Sisempi kaupunkialue		Ulompi kaupunkialue		Kaupungin kehysalue	
	2012	2016	2012	2016	2012	2016
Terveysasema 1) 2)	2,2	1,4	3,7	2,6	5,8	5,0
Kirjasto 1)	2,3	1,2	3,8	2,1	6,7	4,2
Päiväkoti	0,4	0,4	0,8	0,8	2,2	2,6
Peruskoulun ala-aste	0,8	0,4	1,2	1,3	2,4	3,6
Peruskoulun yläaste	1,0	1,1	2,1	2,2	5,9	5,5
Lukio	2,2	1,4	4,2	3,2	7,6	7,8
Posti 2)	..	1,2	..	2,0	..	3,8
Kirjelaatikko	0,3	0,4	0,6	0,7	1,6	1,8
Otto-automaatti	0,6	0,7	1,5	1,6	4,0	4,2
Elintarvikekioski	0,7	0,8	1,8	1,9	4,7	5,8
Ruokaravintola	0,4	0,4	1,3	1,3	3,5	3,6
Valintamyymälä	0,6	0,6	1,2	1,2	3,1	3,5
Supermarket	0,9	0,9	1,8	1,7	5,3	4,8
Tavaratalo	1,6	3,1	3,1	3,8	8,5	9,4
Lähikauppa	0,5	0,5	0,9	0,9	2,7	2,8
Alko	..	1,3	..	2,7	..	6,9
Apteekki	..	0,9	..	1,9	..	4,7

1) Terveysasemat ja kirjastot on poimittu vuonna 2016 eri lähteistä kuin vuonna 2012, ks. katsaus. 2) Vuonna 2016 Manner-Suomi. Taulukoissa käytetyt symbolit: .. = Tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen.

Liitetaulukko 3. Palveluiden keskimääräinen etäisyys kotitalouden asunnosta maaseutualueilla vuosina 2012 ja 2016, kilometriä

Palvelu	Alue							
	Maaseudun paikalliskeskus		Kaupungin läheinen maaseutu		Ydinmaaseutu		Harvaan asuttu maaseutu	
	2012	2016	2012	2016	2012	2016	2012	2016
Terveysasema 1) 2)	8,9	2,4	10,5	8,4	12,6	6,1	22,6	14,3
Kirjasto 1)	6,3	2,0	10,7	7,0	9,9	4,9	15,6	13,0
Päiväkoti	0,9	1,2	5,3	4,6	6,5	4,5	13,3	12,9
Peruskoulun ala-aste	1,3	1,6	3,7	7,8	4,7	7,5	9,1	18,2
Peruskoulun yläaste	3,5	4,8	10,3	10,5	8,6	9,1	14,9	15,8
Lukio	6,9	3,5	13,9	13,2	12,6	10,6	25,7	21,0
Posti 2)	..	1,9	..	6,6	..	4,2	..	10,9
Kirjelaatikko	5,4	6,6	2,7	3,0	3,9	4,5	6,5	7,3
Otto-automaatti	1,4	1,6	7,5	8,0	5,5	5,6	11,9	13,8
Elintarvikekioski	1,4	3,7	12,0	13,1	11,3	11,4	21,2	25,8
Ruokaravintola	1,3	1,6	7,7	7,7	7,4	7,5	14,8	17,3
Valintamyymälä	1,4	1,8	6,1	6,5	4,7	5,6	10,5	11,2
Supermarket	2,8	1,9	10,7	11,3	8,9	9,0	17,3	19,6
Tavaratalo	16,9	26,8	19,2	18,8	23,9	25,9	61,1	65,0
Lähikauppa	1,0	1,2	5,1	5,3	3,8	4,0	8,4	8,8
Alko	..	2,5	..	15,6	..	12,1	..	21,6
Apteekki	..	2,0	..	8,1	..	6,2	..	13,6

1) Terveysasemat ja kirjastot on poimittu vuonna 2016 eri lähteistä kuin vuonna 2012, ks. katsaus. 2) Vuonna 2016 Manner-Suomi. Taulukoissa käytetyt symbolit: .. = Tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen.

Liitetaulukko 4. Palveluiden mediaanietäisyys kotitalouden asunnosta kaupunkialueilla vuosina 2012 ja 2016, kilometriä

Palvelu	Alue					
	Sisempi kaupunkialue		Ulompi kaupunkialue		Kaupungin kehysalue	
	2012	2016	2012	2016	2012	2016
Terveysasema 1) 2)	1,4	1,2	2,7	2,4	5,0	4,4
Kirjasto 1)	1,1	1,0	2,5	2,0	5,7	3,2
Päiväkoti	0,4	0,4	0,6	0,6	1,4	1,5
Peruskoulun ala-aste	0,7	0,3	1,0	1,1	1,6	2,7
Peruskoulun yläaste	0,8	0,9	1,8	1,9	5,5	4,3
Lukio	1,1	1,2	2,9	2,9	6,6	7,8
Posti 2)	..	1,1	..	1,8	..	2,9
Kirjelaatikko	0,3	0,3	0,5	0,6	0,9	1,1
Otto-automaatti	0,6	0,6	1,3	1,3	3,6	3,2
Elintarvikekioski	0,6	0,6	1,6	1,7	4,1	5,0
Ruokaravintola	0,4	0,3	1,1	1,1	2,7	2,7
Valintamyymälä	0,5	0,5	1,0	1,0	2,4	2,5
Supermarket	0,7	0,8	1,6	1,5	4,5	3,9
Tavaratalo	1,4	2,6	2,8	3,3	7,9	9,3
Lähikauppa	0,4	0,4	0,8	0,8	1,8	2,0
Alko	..	1,1	..	2,6	..	6,6
Apteekki	..	0,8	..	1,8	..	3,8

1) Terveysasemat ja kirjastot on poimittu vuonna 2016 eri lähteistä kuin vuonna 2012, ks. katsaus. 2) Vuonna 2016 Manner-Suomi. Taulukoissa käytetyt symbolit: .. = Tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen.

Liitetaulukko 5. Palveluiden mediaanietäisyys kotitalouden asunnosta maaseutualueilla vuosina 2012 ja 2016, kilometriä

Palvelu	Alue							
	Maaseudun paikalliskeskus		Kaupungin läheinen maaseutu		Ydinmaaseutu		Harvaan asuttu maaseutu	
	2012	2016	2012	2016	2012	2016	2012	2016
Terveysasema 1) 2)	2,4	1,9	10,6	6,2	8,8	3,0	15,2	14,2
Kirjasto 1)	1,9	1,6	10,9	4,8	6,1	2,0	13,0	11,5
Päiväkoti	0,8	0,8	4,2	2,7	3,4	2,0	10,5	12,2
Peruskoulun ala-aste	1,1	1,1	2,6	7,3	2,2	4,4	6,8	16,8
Peruskoulun yläaste	1,6	2,1	10,6	9,8	5,2	6,3	12,5	16,2
Lukio	1,9	1,8	14,0	14,0	9,8	8,5	20,1	19,3
Posti 2)	..	1,6	..	4,7	..	2,0	..	9,3
Kirjelaatikko	0,5	0,6	1,3	1,6	1,2	1,1	3,2	4,3
Otto-automaatti	1,1	1,2	6,6	6,5	3,1	2,6	10,3	14,5
Elintarvikekioski	1,2	1,5	12,2	14,0	8,7	8,5	19,3	24,0
Ruokaravintola	1,0	1,1	6,7	7,3	4,3	4,3	12,9	16,1
Valintamyymälä	1,1	1,2	4,9	4,8	2,2	2,6	9,8	8,9
Supermarket	1,3	1,4	10,9	10,4	5,8	5,7	15,6	18,7
Tavaratalo	4,4	12,8	18,5	18,2	22,1	21,6	49,0	52,8
Lähikauppa	0,8	0,9	4,2	3,4	1,9	1,8	6,9	7,3
Alko	..	1,8	..	15,9	..	9,8	..	20,8
Apteekki	..	1,5	..	6,4	..	2,9	..	12,5

1) Terveysasemat ja kirjastot on poimittu vuonna 2016 eri lähteistä kuin vuonna 2012, ks. katsaus. 2) Vuonna 2016 Manner-Suomi. Taulukoissa käytetyt symbolit: .. = Tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen.

Laatuseloste: kotitalouksien kulutus 2016

1. Tilastotietojen relevanssi

Kulutustutkimuksen tehtävänä on kuvata kotitalouksien kulutusta ja siinä tapahtuneita muutoksia. Kulutustutkimus tuottaa tietoa ennen kaikkea eri väestöryhmien kulutusmenoista, kulutuksen rakenteesta sekä kulutuseroista.

Kulutustutkimus on maamme vanhimpia otostutkimuksia, jonka historia ulottuu vuosiin 1908–1909. Kaikki Suomen kotitaloudet kattavia kulutustutkimuksia on tehty vuodesta 1966 lähtien, josta alkaen aineistoja on saatavissa sähköisessä muodossa. Tiedoista on tehty kaksi aikasarjaa, joista vanhemmassa on vertailukelpoisia tietoja vuosilta 1966–1990. Uudemmassa aikasarjassa on tietoja vuosilta 1985, 1990, 1994–1996, 1998, 2001, 2006, 2012 ja 2016.

Kulutustutkimuksen tietoja käytetään apuna kansantalouden tilinpidon kotitaloussektorin kulutuksen määrittämisessä sekä kuvaamaan taloudellisen hyvinvoinnin jakautumista Suomessa. Kuluttajahintaindeksin painorakenteen tarkistamisessa käytetään apuna kulutustutkimuksen tietoja kotitalouksien kulutuksesta. Lisäksi tietoja käytetään mm. sosiaalipoliittisten toimenpiteiden suunnitteluun ja seurantaan. Kulutustutkimuksen tietoja käytetään myös erilaisiin tutkimustarkoituksiin.

Kulutustutkimus kuuluu EU:n harmonisoiituihin tutkimuksiin. Harmonisointi koskee käsitteitä, määritelmiä ja luokituksia. Kyseessä on ns. output-harmonisointi. Suomalainen tutkimus on suurelta osin vertailukelpoinen muissa EU-maissa tehtyihin tutkimuksiin. Tällä hetkellä vertailutietoja on tuotettu vuosilta 1988, 1994, 1999 ja 2005. Vuoden 2010 vertailuun Suomi osallistui vuoden 2012 tutkimusaineistolla siten, että tiedot muunnettiin vastaamaan vuoden 2010 hintatasoa. Eurostat julkaisee vuonna 2015 tehdyn EU-maiden kulutustutkimuksen mikroaineistot vuoden 2018 aikana. Suomi on mukana vuoden 2016 mikroaineistolla.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tutkimuksen perusjoukko, otos ja kato

Kulutustutkimus on otostutkimus. Sen perusjoukon muodostavat Suomessa vakinaisesti asuvat kotitaloudet eli ns. kotitalousväestö. Vuonna 2016 kotitalouksia oli 2,677 miljoonaa. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät ulkosuomalaiset ja laitosväestö, johon kuuluvat pitkäaikaisesti sairaaloissa, vanhainkodeissa, hoitolaitoksissa, vankiloissa ym. asuvat.

Vuoden 2016 tutkimuksessa otanta-asetelmana oli kaksivaiheinen ositettu otanta. Ensimmäisessä vaiheessa muodostettiin ns. master-otos poimimalla systemaattisella otannalla 100 000 16 vuotta täyttäneitä kohdehenkilöä Tilastokeskuksen väestöä koskevasta tietokannasta. Toisessa vaiheessa master-otoksesta poimittiin ositteittain varsinainen kulutustutkimuksen otos. Ositus tehtiin aluehallintavirastojen (AVI) alueiden mukaan (pääkaupunkiseutu erikseen) ja jakamalla lisäksi asuntokunnat yksinasuviin alle 65-vuotiaisiin ja muihin asuntokuntiin. Ositteita oli kaikkiaan 16. Ositteen sisällä kunkin kotitalouden todennäköisyys tulla otokseen riippuu 16 vuotta täyttäneiden jäsenten lukumäärästä.

Vuonna 2016 alkuperäisen brutto-otoksen koko oli 8216 henkeä, joista osa ei kuulunut tutkimuksen perusjoukkoon. Tähän ns. ylipeittoon kuuluvat kuolleet, laitosväestö ja ulkosuomalaiset. Ylipeittoa oli 193 henkeä, joten netto-otokseksi muodostui 8 023 kotitaloutta (ks. taulukko 1).

Taulukko 1. Kulutustutkimuksen aineiston muodostuminen vuosina 1985–2016.

	1985		1990		1995		2001		2006		2012		2016	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Brutto-otos	12 174	..	12 053	..	10 608	..	8 960	..	7 852	..	8 424	..	8 216	..
- Ylilpeitto	398	..	297	..	237	..	167	..	194	..	186	..	193	..
Netto-otos	11 776	100	11 756	100	10 371	100	8 793	100	7 658	100	8 238	100	8 023	100
Kokonaiskato	3 576	30	3 498	30	3 628	35	3 298	38	3 651	48	4 687	57	4 350	54
Haastattelukato	2 556	22	2 254	19	2 806	27	2 697	31	3 179	42	4 283	52	3 816	48
Päiväkirjakato	720	6	866	7	822	8	601	7	472	6	404	5	534	7
Vuosihaastattelukato 1)	300	3	378	3
Hyväksytty aineisto	8 200	70	8 258	70	6 743	65	5 495	63	4 007	52	3 551	43	3 673	46

1) Vuosihaastattelu tarkoittaa tässä alkuhaastattelun ja päiväkirjanpidon jälkeen tehtyä toista haastattelua.

Kulutustutkimuksessa vastauskato muodostuu sekä haastatteluosasta että päivittäistavaroiden ostojen keruuvaiheessa. Haastattelukatoon lasketaan kuuluviksi taloudet, jotka kieltäytyvät tutkimuksesta, joita ei tavoiteta tai joita ei voida haastatella jostain muusta syystä tai jotka eivät vastaa kaikkiin haastattelun osiin. Päivittäistavaroiden ostotietojen keruuvaiheen katoon kuluvat taloudet, jotka haastatellaan, mutta jotka kieltäytyvät ostokuittien keruusta ja ostotietojen merkitsemisestä kulutuksen muistikirjaan tai jotka eivät palauta kuitteja ja muistikirjoja.

Tiedonkeruumenetelmät ja tietosisältö

Vuoden 2016 kulutustutkimuksen tiedot kerättiin puhelin/käyntihaastattelulla. Lisäksi tietoja saatiin kotitalouden keräämistä ostokuiteista ja kulutuksen muistikirjaan tehdyistä ostosmerkinnöistä. Tietoja haettiin myös hallinnollisista rekistereistä. Vuoden 2012 kulutustutkimuksessa tehtiin kaksiosainen puhelinhaastattelu. Se voi heikentää vertailukelpoisuutta vuoden 2016 tutkimukseen, vaikka kulutustutkimuksen kysymykset ovat ns. tosiasiakysymyksiä.

Haastattelussa tarkistetaan rekisteritietojen mukainen kotitalouden rakenne ja kerätään tietoja kotitalouden jäsenistä (ammatit, toiminta työmarkkinoilla ym.) sekä kysytään tietoja kotitalouksien menoista kuten asumisesta, vakuutuksista ja suurista hankinnoista sekä kestokulutushyödykkeiden omistuksesta.

Haastattelijoina toimivat Tilastokeskuksen omat haastattelijat. Haastatteluiden jälkeen kotitaloudet keräsivät kaikista menoistaan kahden viikon ajan kuitteja tai tekivät merkinnät ostoista kulutuksen muistikirjaan. Tutkimuksen otostaloudet jaettiin satunnaisesti 26:een 14 päivän mittaiseen kuittien keruujaksoon koko tutkimusvuoden ajalle. Näin eri vuodenaikojen kulutuksesta saadaan mahdollisimman kattavat ja luotettavat tiedot. Kuitit palautettiin joko tilastohaastattelijalle, jonka kanssa oli sovittu kuittienkeruusta tai suoraan Tilastokeskukseen. Kuitit skannattiin ja muunnettiin sähköiseen muotoon Tilastokeskuksessa. Taustatietojen keräämisessä hyödynnettiin hallinnollisia rekistereitä. Niistä saatiin mm. kotitalouksien jäsenten tulo- ja koulutustiedot sekä julkisten palvelujen käyttötietoja.

Kulutustutkimuksen 2016 tietojen keruutavat ja viiteajanjaksot:

- Kulutusmuistikirja ja kuitit (14 päivää): Elintarvikkeet ja ravintola-ateriat, kertakäyttötavarat ja puolikestävät tavarat (suuri osa taloustarvikkeista sekä osa palveluista).
- Kulutusmuistikirja (12 kuukautta): Omat ja saadut puutarha- ja keräilytuotteet, riista ja kalat
- Haastattelu (1 kuukausi): Päivähoitomaksut, puhelin- ja matkakulut, osa asumismenoista sekä kodinhoitopalvelut
- Haastattelu (3 kuukautta): Terveystieteiden hoitomenot
- Haastattelu (12 kuukautta): Kestokulutustavaroiden ostot, osa asumismenoista, vakuutukset, viranomaismaksut, koulutusmenot, lehtitilaukset

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Otanta, tiedonkeruu ja tietojen käsittely vaikuttavat kulutustutkimuksen tulosten luotettavuuteen. Tutkimustulosten sisältämän satunnaisvaihtelun suuruutta voidaan mitata keskiarvon suhteellisen

keskivirheen ja luottamusvälien avulla. Keskivirheiden avulla lasketulla luottamusvälillä kuvataan rajoja, joissa perusjoukon todellinen arvo on tarkasteltavalla luottamustasolla. Kulutustutkimuksen otoksesta laskettu kulutusmenoerän keskiarvo $\pm 1.96 \cdot$ keskivirhe ilmaisee ne rajat, joiden sisälle perusjoukon todellinen arvo asettuu 95 prosentin todennäköisyydellä.

Vuoden 2016 kulutusmenojen ns. pääryhmissä suhteelliset keskivirheet ovat pieniä lukuun ottamatta koulutusmenoja (ks. taulukko 2). Luotettavimmat tiedot saadaan suurimmista kulutusmenoryhmistä (elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat sekä asuminen ja energia). Vaatteiden ja jalkineiden sekä koulutusmenojen suhteelliset keskivirheet ovat suurimmat.

Kulutustutkimuksen tietoja käytettäessä on huomattava, että kulutustietojen luotettavuus heikkenee siirryttäessä pääryhmätasolta kulutuksen alaryhmiin. Usein ostettavien hyödykkeiden keskivirheet ovat pieniä, mutta harvemmin hankittujen tuotteiden kohdalla keskivirheet saattavat kasvaa melko suuriksi. Näissä tapauksissa otos ei välttämättä riitä kulutusmenojen luotettavaan kuvaamiseen. Myös yksityiskohtaiset luokittelut taustamuuttujien kuten iän, sosioekonomisen aseman tai alueen mukaan kasvattavat havaintojen vähetessä kulutuserien suhteellisia keskivirheitä.

Keskivirhelaskelmat kuvaavat tuloksiin liittyvää satunnaisvaihtelua. Tämän lisäksi mm. kotitalouksien vastaamatta jättämiset ja unohtamiset aiheuttavat sen, että jotkut kulutuserät saadaan kerättyä otoskotitalouksilta vain osittain, minkä vuoksi kotitalouksien keskimääräiset kulutusmenot tulevat aliestimoiduiksi. Tästä aiheutuva virhe saattaa joissakin tapauksissa (esim. alkoholimenot, rahapelit) olla huomattavasti suurempi kuin satunnaisvirhe. Kulutusmenoerien aliestimoituvuutta voidaan tutkia vertaamalla tuloksia mm. kansantalouden tilinpidon vastaaviin tietoihin. Vuonna 2016 kulutustutkimuksen kokonaismenojen osuus kansantalouden tilinpidon tiedoista oli reilut 80 prosenttia.

Taulukko 2. Kotitalouksien kulutusmenojen keskiarvot (EUR), luottamusvälit (EUR) ja suhteelliset keskivirheet kulutustutkimuksessa 2016

	Keskiarvo, euroa	95 % luottamusvälin alaraja, euroa	95 % luottamusvälin yläraja, euroa	Suhteellinen keskivirhe, %
Kulutusmenot	37 551	36 703	38 399	1,15
Elintarvikkeet	4 381	4 277	4 485	1,21
Alkoholijuomat ja tupakka	792	745	840	3,05
Vaatteet ja jalkineet	1 091	1 014	1 167	3,57
Asuminen	11 480	11 278	11 681	0,90
Sisustus ja kodinkoneet	1 595	1 511	1 679	2,68
Terveys	1 257	1 196	1 318	2,48
Liikenne	5 808	5 480	6 136	2,88
Tietoliikenne	881	858	904	1,33
Kulttuuri ja vapaa-aika	3 445	3 247	3 643	2,93
Koulutus	55	46	63	7,80
Hotellit, kahvilat ja ravintolat	1 769	1 662	1 875	3,07
Muut tavarat ja palvelut	4 998	4 798	5 197	2,04

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kaikki Suomen kotitaloudet kattavia kulutustutkimuksia on tehty vuodesta 1966 lähtien noin viiden vuoden välein. Tiedoista on tehty kaksi aikasarjaa, joista vanhemmassa on vertailukelpoisia tietoja vuosilta 1966–1990. Uudemmassa aikasarjassa on tietoja vuosilta 1985, 1990, 1994–1996, 1998, 2001, 2006, 2012 ja 2016. Kulutustiedot koskevat aina koko tutkimusvuotta.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys

Tilastokeskuksen kulutustutkimuksen tuloksia, artikkeleita ja julkaisuja on saatavilla [tilaston internet-sivuilta](#).

[Tietokantataulukot](#) kotitalouksien kulutusmenoista kotitaloutta ja kulutusyksikköä kohti sekä kotitalouksien lukumääriä ja kokoa koskevista taustatiedoista vuosilta 1985–2016 ovat saatavissa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Taulukot ovat saatavissa tarkimmalla luokitusasteella mm. kotitaloustyypin, viitehenkilön sosioekonomisen aseman, kotitalouden asuinalueen, tulojen sekä viitehenkilön iän mukaan.

Tilaustaulukot

Valmiiden taulukoiden lisäksi tehdään tilaustaulukoita ja selvityksiä asiakkaiden toiveiden mukaisesti. Tiedustelut sähköpostitse osoitteella kulutus.tilastokeskus@tilastokeskus.fi tai puhelimitse Mira Kajantie (029 551 3626).

Tutkimusaineistot

Kulutustutkimuksen yhteydessä valmistuu useita palvelutiedostoja, joiden keskeisistä tiedoista tehdään myös suppeita julkistuksia niiden valmistuessa (ks. [tilaston julkistuskalenteri](#)). Tärkein on kulutuksen aikasarjan täydennys vuoden 2016 tiedoilla. Palvelutiedostot muodostetaan myös yhteiskunnallisten palvelujen käytöstä saaduista etuuksista, kotiin hankittujen elintarvikkeiden määristä, etäisyyksistä palveluihin sekä kulutuksen CO₂-päästöistä ja raaka-aineiden käytöstä.

Tutkimuslaitokset ja korkeakoulut voivat hakea käyttö lupaa aineistojen tutkimuskäyttöön. Tutkimuskäyttöön suunnitellut vertailukelpoiset palvelutiedostot ovat maksullisia ja niitä on saatavilla vuosilta 1985, 1990, 1994–1996, 1998, 2001, 2006, 2012 ja 2016. Tiedustelut sähköpostitse osoitteella kulutus.tilastokeskus@tilastokeskus.fi tai puhelimitse Mira Kajantie (029 551 3626).

Kansainväliset kulutusvertailut

EU-maita koskevaa tietoa on saatavilla vuosilta 1988, 1994, 1999, 2005 ja 2010. Suomen tiedot ovat mukana vertailussa (pl. vuoden 1988 aineisto). Eurostat julkaisee vuoden 2015 tiedot keuhällä 2018. Tiedustelut Tilastokeskuksen EU-tilastotietopalvelusta sähköpostitse osoitteella esds@tilastokeskus.fi.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Kulutustutkimuksia on tehty vuodesta 1966 lähtien kaikkiaan neljätoista. Tutkimuksen tietosisältö on pidetty mahdollisimman hyvin edellisiä tutkimuksia vastaavana, jotta tietojen vertailukelpoisuus säilyisi. Tästä huolimatta tutkimuksen kysymykset ja luokitukset ovat vaihdelleet tutkimuksesta toiseen. Muutoksista johtuen eri vuosien tutkimusaineistot eivät ole suoraan vertailukelpoisia. Sen vuoksi aineistoista on muodostettu erilliset palvelutiedostot, joiden luokittelu on yhdenmukaistettu. 1990-luvun alussa valmistuivat vertailukelpoiset tiedostot vuosilta 1966, 1971, 1976, 1981, 1985 ja 1990. Uudemmat vertailukelpoiset palvelutiedostot käsittävät vuodet 1985, 1990, 1994–96, 1998, 2001, 2006, 2012 ja 2016. Niiden perustana on kansainvälinen COICOP-HBS-kulutusluokitus. Näitä kahta aikasarjatiedostoa ei voi käyttää rinnakkain yksittäisten vuosiaineistojen kanssa käsitteissä ja luokituksissa tapahtuneiden muutosten takia.

Verrattaessa kulutustutkimuksen tietoja kansantalouden tilinpidon kotitaloussektorin kulutusmenoihin on otettava huomioon erot sektorin rajaamisessa, tiedonkeruussa ja määritelmässä sekä tilastojen laatimismenetelmissä. Eri tilastointivuosina kokonaismenoissa on jonkin verran eroja kansantalouden tilinpidon ja kulutustutkimuksen välillä. Vuonna 2016 kulutustutkimuksen perusteella arvioidut kulutusmenot olivat reilut 80 prosenttia kansantalouden tilinpidon vastaavasta summasta.

Laskentamenetelmien eroista johtuen poikkeamaa ei voi pitää kovin merkittävänä. Erot vaihtelevat kuitenkin suuresti kulutusryhmästä riippuen. Kestokulutushyödykkeissä ja lyhytikäisissä tavaroissa erot ovat 10 prosentin luokkaa. Puolikestävässä tavaroissa ja palveluissa noin 30 prosenttia. Todennäköisesti tähän ovat syynä tiedonkeruussa tapahtuneet muutokset. Esimerkiksi otoskoko sekä tutkimukseen osallistumisen ja aineistonkeruun tavat ovat vaihdelleet kulutustutkimuksesta toiseen. Kansantalouden tilinpidossa kulutustutkimusta käytetään yksityisten kulutusmenojen tasokorjaukseen.

Tilastokeskuksessa vuosittain tehtävä tulojakotilasto kuvaa kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen määrää, muodostumista ja jakautumista. Otokseen perustuvan tulojakotilaston lisäksi nykyisin on käytössä tulojaon kokonaismenoaineisto, joka sisältää rekistereistä saadut sekä veronalaiset että verottomat tuloerät. Kulutustutkimuksessa tulotietoja käytetään lähinnä taustatietoina.

Kotitalouksien käyttämien julkisten hyvinvointipalvelujen arvo on laskettu edellisen kerran vuonna 2012. Vastaavat tiedot on julkaistu myös vuodelta 2006, mutta menetelmämuutoksen ja myös joidenkin sisällöllisiin määritelmiin liittyvien muutosten takia vertailuja vuoden 2006 aineistoon ei suositella.

Vuotta 2016 koskevat yksittäiset muutokset: Kulutustutkimuksen tiedonkeruissa tehdään jonkin verran muutoksia mm. Eurostatin aloitteesta, haastattelujen sujuvuuden parantamiseksi tai havaittujen puutteiden korjaamiseksi. Vuoden 2016 aineistoon vaikuttavia muutoksia ovat seuraavat:

1. Asumismenoihin (ryhmä A04) ei sisälly pientalon tai vapaa-ajan asunnon kiinteistö-/palovakuutusta, vaan ne ovat osa kotivakuutusta (ryhmä A12).
2. Pankkipalvelumaksut (A1251101) on kysytty nyt ensimmäistä kertaa haastattelussa ja saatu keskiarvo on huomattavasti suurempi ja luotettavampi kuin aiemmin kulutusmuistikirjan avulla saatu tieto.
3. Kotimaan päiväretkien teatteriin ja tapahtumiin (A0961102) keskiarvo on kasvanut vuodesta 2012 huomattavasti. Tähän on voinut vaikuttaa todellisen kasvun lisäksi kysymyksen hieman vuoden 2012 haastattelusta poikkeava muotoilu ja se, että kysymys esitettiin ilman kysymysfiltteriä, joka pienensi vastaajajoukkoa vuonna 2012.
4. Kulttuuri- ja vapaa-aikamenoissa (A09) ei ole enää mukana tv-lupamaksua, joka poistui vuonna 2013. Sen korvasi Yle-vero, jota ei lueta kulutukseksi kuten ei muitakaan veroja. Ne vaikuttavat käytettävissä oleviin menoihin.
5. Vapaa-ajan asunnon ostettuja polttopuita koskeva kysymys on lisätty vuonna 2016 (vaikuttaa ryhmään A0454103).

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Kulutustutkimuksen tutkimusyksikkö on kotitalous. Kulutustiedot kerätään ja analysoidaan pääosin kotitalouskohtaisesti. Kotitalouteen kuuluvat määritelmän mukaan ne henkilöt, jotka asuvat ja ruokailevat yhdessä tai jotka muuten käyttävät tulojaan yhdessä. Kotitalous voi muodostua yhdestä tai useammasta henkilöstä. Eurostat suosittelee, että kotitalouden määrittely Household Budget Survey -tutkimuksissa perustuisi kahteen kriteeriin: yhdessä asumiseen ja kulutusmenojen jakamiseen. Suomessa kotitalouskäsitettä käytetään vain haastatteluja ja postikyselyjä käyttävissä tilastoissa. Rekisteripohjaisissa tilastoissa käytetään käsitettä asuntokunta. Asuntokunta muodostuu henkilöistä, jotka asuvat vakituisesti samassa asunnossa tai osoitteessa. Samaan asuntokuntaan voi kuulua useampia kotitalouksia.

Tutkimuksessa käytetty kulutuskäsite perustuu kansainvälisiin suosituksiin (Eurostat 2003). Kulutukseen sisältyvät kaikki kotitalouden tutkimusajankohtana omaan kulutukseensa kotimaassa hankkimat tavarat ja palvelut, myös omat ja saadut puutarha- ja keräilytuotteet sekä asuntotulo. Kulutusmenoihin ei sen sijaan lueta välittömiä veroja, investointimenoja eikä yritystoiminnan menoja. Lisäksi mukaan lasketaan toisilta kotitalouksilta saadut tavarat ja palvelut sekä kulutukseen rinnastettavat tulonsiirrot. Kulutuskäsite ei sisällä kotitalouksien julkisten hyvinvointipalveluiden (esim. terveydenhoidon, koulutuksen) käytöstä saamaa rahallista etuutta. Kulutukseen ei lasketa muille talouksille annettuja lahjoja. Menettelyssä korostetaan kuluttamisen näkökulmaa. Se poikkeaa muiden maiden käytännöistä ja Eurostatin (2003) suosituksesta, jonka mukaan kotitalouden kulutukseen lasketaan mukaan annetut lahjat, koska niiden arvo on paremmin kotitalouden tiedossa kuin saatujen lahjojen.

Kulutustutkimuksen ja tulonjakotilaston välillä ei tulon määrittelyssä ole merkittäviä käsitteellisiä eroja. Molemmat noudattavat kansainvälisten suositusten mukaista käytettävissä olevan tulon määrittelyä. Kulutustutkimuksen tulokäsite perustuu pääasiassa rekisteritietoihin, mutta tuloihin lisätään haastattelusta saatavia tuloeria kuten lähdeveron alaiset korkotulot ja kotitalouksien väliset tulonsiirrot (mm. saatu elatusapu).

Asumismenot on laskettu ns. bruttovuokraperiaatteella. Omassa asunnossaan tai luontoisetuasunnossa asuville talouksille määritetään laskennallinen vuokra vastaavanlaisen vuokra-asunnon markkinavuokran perusteella ja vuokra-asunnossa asuville todellinen maksettu vuokra. Oman asunnon bruttovuokran määrittelyssä käytetään apuna Tilastokeskuksen vuokratiedustelun tietoja sekä talouden haastattelutiedoista asunnon huoneiden lukumäärää, talotyyppiä, rakennusvuotta ja sijaintia. Asuntotulo lasketaan laskennallisten bruttovuokrien ja vuokria vastaavien todellisten käyttömenojen tai todellisten vuokrien erotuksena omistusasujille ja toiselta kotitaloudelta käypää vuokraa halvemmalla asuntonsa vuokranneille.

Laskennallisesta bruttovuokrasta vähennetään asunnon käyttömenot (mm. asuntolainan korot, vakuutukset, hoitovastikkeet ja korjauskustannukset). Negatiivinen asuntotulo nollataan.

Tilastokeskuksen eri tilastojen (kansantalouden tilinpito, kuluttajahintaindeksi, tulonjakotilasto ja kulutustutkimus) asuntotulon laskentaa ja käsitteistöä on yhtenäistetty. Tulonjakotilastossa ja kulutustutkimuksessa asuinpinta-ala perustuu haastattelutietoon, kun kansantalouden tilinpidossa neliötiedot perustuvat rakennus- ja huoneistorekisterin tietoihin. Pientaloissa haastattelusta saadut neliöt ovat suurempia kuin rekisteritiedot, sen sijaan kerrostaloissa tiedot eivät juuri eroa toisistaan. Jotta laskennallisten vuokrien kokonaismäärä estimoituisi yhdenmukaisemmin kansantalouden tilinpidon kanssa, kerrotaan haastattelun neliötiedot joissakin pientalotyypeissä vakiokertoimilla. Bruttovuokran (vuokran) lisäksi asumismenoihin sisältyvät vesimaksut ja eräät muut maksut kuten nuohous ja jätteiden nouto sekä vuokralaisen suorittamat korjaukset ja vuokraan sisältyvät lämmitysmenot. Myös vapaa-ajan asunnon menot sisältyvät asumismenoihin.

Kulutussyksikkönä vuoden 2016 kulutustutkimuksessa on käytetty nykyisin yleisimmin käytössä olevaa, niin sanottua OECD:n muunnettua asteikkoa (OECD modified scale), jossa kotitalouden ensimmäinen aikuinen saa painon 1,0, seuraavat 14 vuotta täyttäneet jäsenet 0,5 ja alle 14-vuotiaat lapset 0,3.

Tutkimuksen kulutusluokitus perustuu pitkälti Eurostatin COICOP-HBS-kulutusluokitukseen (Classification of Individual Consumption by Purpose), joka on Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän mukainen. Kansainvälisestä luokituksesta on laadittu kansallinen versio, joka on mahdollistanut luokituksen tarkentamisen ja kansallisten piirteiden huomioon ottamisen.

Eurostat on ottamassa käyttöön uuden e-coicop luokituksen, jossa mm. elintarvikkeita luokitellaan tuoreisiin ja pakasteisiin. Myös ravintola-aterioiden luokitukset muuttuvat. Tilastokeskuksessa kulutustutkimus, kuluttajahintaindeksi ja kansantalouden tilinpidon yksityisen kulutuksen tilastointi ovat laatineet yhteisen e-coicop luokituksen. Se parantaa eri tilastojen vertailtavuutta. Kulustilasto julkaistaan tämän luokituksen mukaisesti keväällä 2018.

Lisätietoja

Hannu Pääkkönen 029 551 3229

Juha Nurmela 029 551 2548

Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma

kulutus.tilastokeskus@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi/til/ktutk/

Lähde: Kotitalouksien kulutus 2016, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-3533 (pdf)